

Äldreplan

för Härjedalens kommun

år 2011-2018

Fastställd av kommunfullmäktige 2010-11-24

Äldreplan för Härjedalens kommun år 2011-2018

Syfte och användning

Enligt 3 kap 1 § i socialtjänstlagen (SoL) har socialnämnden till uppgift att ”göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen, medverka i samhällsplanering och i samarbete med andra aktörer i samhället, organisationer, föreningar och enskilda, främja goda miljöer i kommunen, informera om socialtjänsten i kommunen, genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja goda levnadsförhållanden, svara för omsorg och service, upplysningar, vård, råd och stöd och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det”.

Socialtjänstens medel kan sammanföras i tre huvudfunktioner:

- *Strukturinriktade insatser*, som syftar till en god samhällsmiljö. Hit räknas exempelvis medverkan i samhällsplanering och uppsökande verksamhet.
- *Allmänt riktade insatser*, varmed exempelvis åsyftas generellt utformade sociala insatser inom äldreomsorgen.
- *Individuellt inriktade insatser*, som avser sociala tjänster direkt anpassande till den enskildes behov.

Verksamhetens inriktning och utformning får i stor utsträckning bedömas med utgångspunkt i behovsstrukturen i kommunen. Det övergripande ansvaret ligger hos de politiskt ansvariga i kommunen. Äldreplanen för Härjedalens kommun talar om hur kommunfullmäktiges politiker vill att kommunens äldreverksamhet ska bedrivas och utvecklas.

Äldreplanen ska vara ett ständigt aktuellt dokument som kontinuerligt ska vara ett aktivt redskap för utvecklingen av omsorgen om äldre i kommunen. Äldreplanen lyfter fram prioriterade områden som ska vara vägledande för politiska beslut, för förvaltningens arbete med äldre frågor såväl centralt som lokalt ute i verksamheterna. Planen ska vara vägledande då socialnämnden fastställer mål för verksamheterna på kort och lång sikt. Planen ska årligen utvärderas och uppfyllelsen av fastställda mål redovisas.

Vision

Härjedalens äldre ska uppleva en positiv livsmiljö, där det goda livet står i centrum. Ett hälso- och befrämjande arbete ska bedrivas där delaktighet och inflytande är betydelsefullt för de äldres livskvalitet. Insatserna ska vara av god kvalitet och präglas av respekt för den enskildes självbestämmande, integritet, trygghet och värdighet.

Värdegrund

Socialnämndens arbete ska präglas av helhetssyn, respekt och samverkan.

- Alla kontakter mellan socialtjänstens personal och invånare i Härjedalen ska präglas av ett gott bemötande och en god tillgänglighet.
- Tjänsterna ska vara trygga och säkra och präglas av rättsäkerhet i myndighetsutövningen.
- Insatserna ska utformas med respekt för den enskildes integritet.

Prioriterade områden:

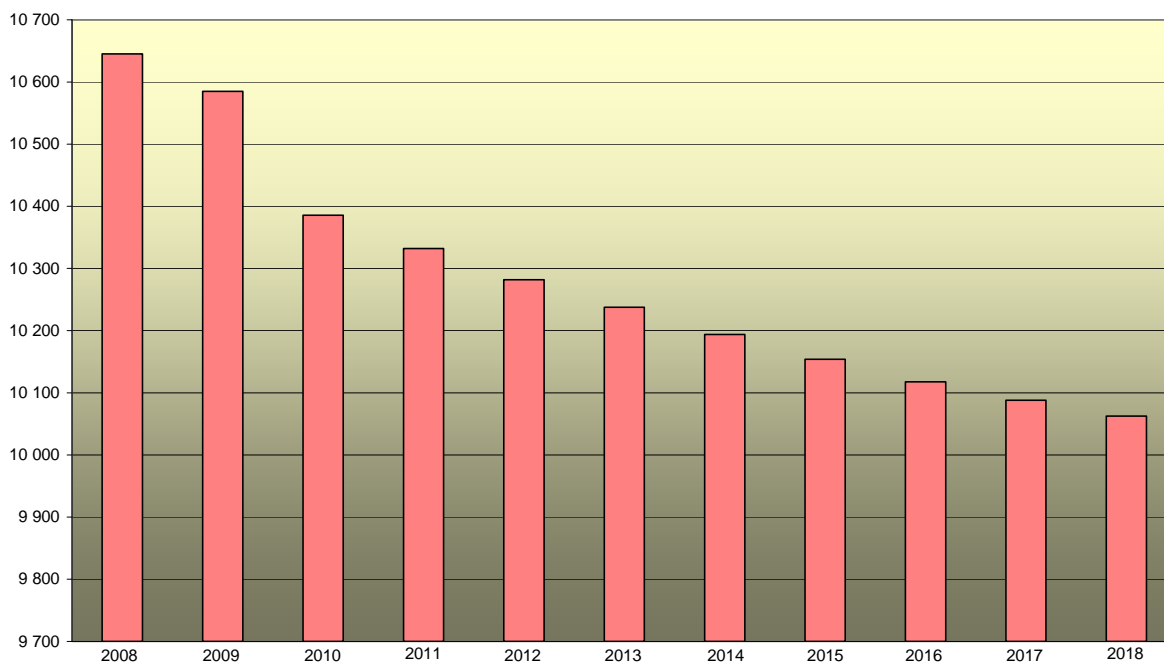
- Värdegrundsarbete ska vara en självklar del i det dagliga arbetet och i mötet med invånare i kommunen.

Förutsättningar

Härjedalen präglas av en hög andel äldre och en vidsträckt glesbygd. Ett ökat krav från brukare och deras anhöriga ställs på verksamheterna och dess insatser. En ökning av allt fler brukare som har omfattande sjukvårdsbehov gör att kommunens ansvar blir alltmer kvalificerad. Antalet demenssjuka ökar och allt fler drabbas av sjukdom lägre ner i åldrarna, vilket medför krav på och insatser för dessa behov. Detta ställer stora krav på tydliga och väl planerade verksamheter för att kunna möta upp de behov som finns både generellt och individuellt hos våra äldre i kommunen.

Befolkningsprognos i Härjedalen 2008-2018

Befolkningsprognos Härjedalen 2008-2018

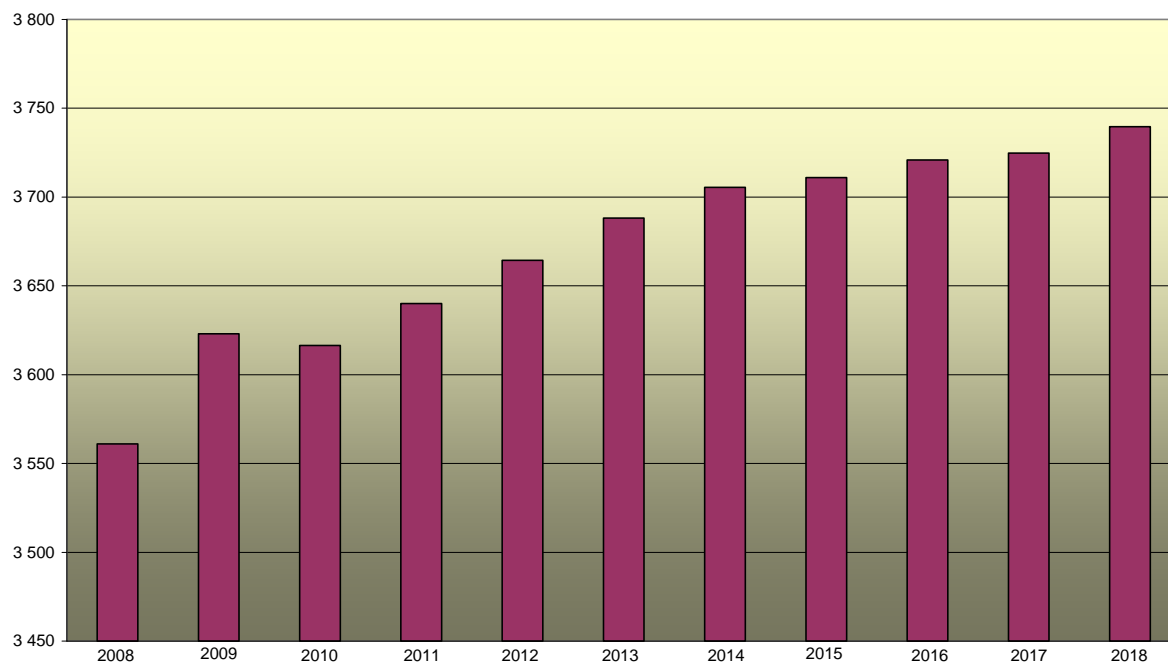
Prognos (utfall 2008 - 2009)

i sammandrag: 2008 - 2018

År	Kommun: Härjedalen							
	Befolkningen vid årsslut	Födda under året	Döda under året	Födelseöverskott under året	Inflyttade under året	Utflyttade under året	Nettoflyttade under året	Folkökning under året
2008	10 645	81	146	-65	512	497	15	-54
2009	10 585	79	163	-84	480	453	27	-60
2010	10 386	88	167	-79	428	548	-120	-199
2011	10 332	84	153	-69	488	473	15	-54
2012	10 282	83	152	-69	489	471	18	-50
2013	10 237	82	150	-68	489	465	24	-44
2014	10 194	81	149	-67	489	465	24	-44
2015	10 154	81	147	-66	487	461	26	-40
2016	10 118	81	146	-65	484	455	29	-36
2017	10 088	81	145	-64	480	446	34	-29
2018	10 063	81	143	-62	477	440	37	-26

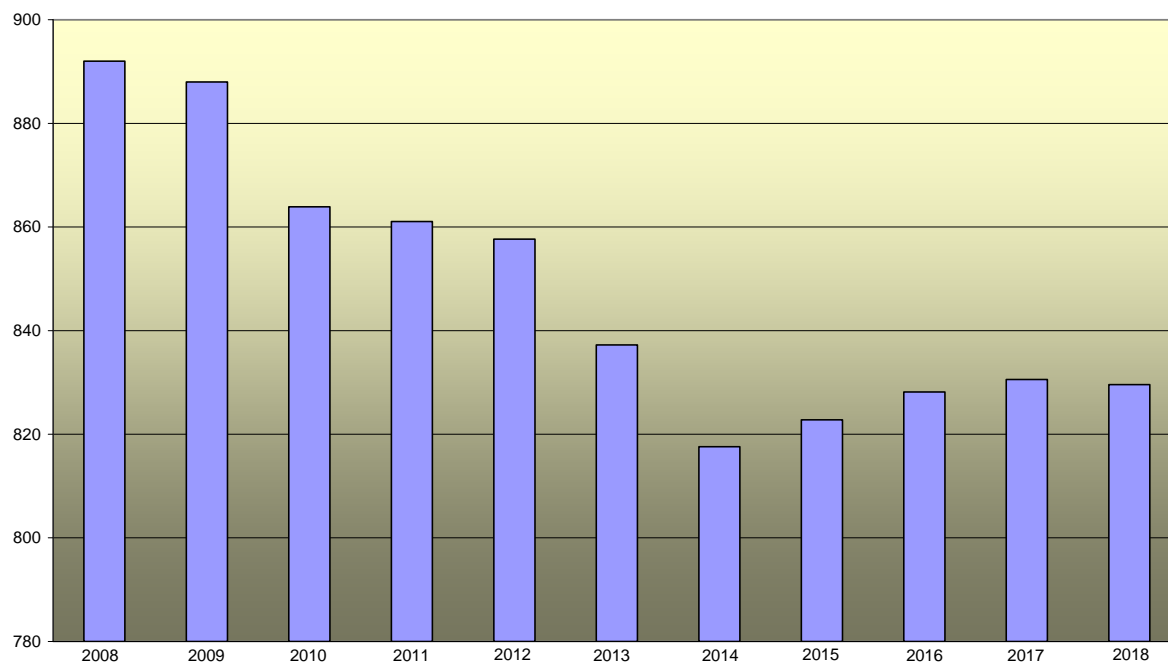
Befolkningsprognos 60-79 år i Härjedalen 2008-2018

Befolkningsprognos Härjedalen 2008-2018, 60-79 år

Befolkningsprognos 80 år och äldre i Härjedalen 2008-2018

Befolkningsprognos Härjedalen 2008-2018, 80 >

HUVUDOMRÅDEN

Folkhälsa

Hälsobefrämjande arbete som bygger på delaktighet och inflytande har positiv inverkan på hälsan, på såväl individ, grupp och samhällsnivå. Även social gemenskap, meningsfull samsamsättning, fysisk aktivitet samt goda matvanor syftar till en positiv hälsoutveckling för äldre, inklusive de allra äldsta. Även förebyggande åtgärder och tidiga insatser påverkar livskvalitet hos de äldre och deras anhöriga. Socialnämnden ska i sin planering framåt skapa förutsättningar att de äldre i Härjedalen erbjuds en positiv hälsoutveckling.

Prioriterade områden:

- Utveckla anhörigstödet för närstående som vårdar anhöriga.
- Utveckla samarbetet med räddningstjänsten vad gäller förebyggande åtgärder.
- Kostens betydelse för de äldres välmående och inverkan på bl a fallolyckor ska lyftas fram.
- Fortsatt satsning på erbjudanden om hembesök till alla som är 75 år.
- Fallpreventiva insatser ska fortsatt prioriteras.

Stöd och hjälp i hemmet

Hemtjänsten i Härjedalens kommun ska utgöra grunden i äldreomsorgen. En stor andel av våra äldre vill bo kvar i det egna hemmet med hjälp av hemtjänstinsatser. Insatserna består av hjälp i hemmet, nattpatrullverksamhet och trygghetslarm och ska så långt det är möjligt baseras på individens behov och önskemål.

Insatserna ska vara av god kvalitet och rättssäkra. Det ska vara enkelt att få tydlig information om olika insatser, ansökningsförfarande och beslut. Socialnämnden har ett eget ansvar att få ut information om de insatser som finns. Socialnämnden ska också ta initiativ till en ökad samverkan med övriga samhällsfunktioner som kan bidra till och underlätta för den enskilde att kunna bo kvar i det egna hemmet.

Prioriterade områden:

- Nya tekniska lösningar ska prövas i nära samverkan med brukare och medarbetare.
- Trygghetslarm ska erbjudas som serviceinsats.
- Insatser för att underlätta kvarboende bör utvecklas.

Boenden för äldre

När de insatser som ges i hemmet är otillräckliga, ska de äldre kunna erbjudas ett boende som kan tillgodose kraven på en högre grad av omsorg. Kravet på tillgängliga och ändamålsenliga serviceboenden är en högt prioriterade fråga från brukare och anhöriga men även från politiskt håll och allmänhet. Behoven framåt visar på att allt fler blir dementa, många äldre drabbas av flera sjukdomar samtidigt så kallat multisjuka, fler platser behövs för avlösning/växelvård för att kunna stödja de anhöriga som väljer att vårda sin närstående hemma.

Enligt socialtjänstlagen ska de äldres behov av ändamålsenliga bostäder beaktas i kommunens bostadsförsörjningsprogram. Strävan ska vara att så långt möjligt ge de äldre bostäder i det vanliga bostadsbeståndet. De äldre tillbringar en stor del av sin tid i bostaden. Det är då viktigt att bostaden är modern och välplanerad och i vissa fall individuellt anpassad.

Prioriterade områden:

- Att snarast påbörja arbetet med att utreda och planera för boendeformer som möter upp de behov som kommer. Arbetet ska göras med bred delaktighet och vara väl förankrat.
- Tillsammans med Härjegdårdar planera olika former av senior- eller trygghetsboenden.

Hälso- och sjukvård

Alltfler både av de boende i vård- och omsorgsboende och av hemtjänstens brukare har omfattande sjukvårdsbehov. Kommunen ansvarar för hälso- och sjukvården upp till och med sjuksköterskenivå inom vård- och omsorgsboende, korttidsboende samt dagverksamhet. Ansvarer inkluderar rehabilitering, habilitering och hjälpmedel. Ett ökat vårdbehov för olika grupper samt en utveckling av landstingets användning av modern teknik kommer att ge kommunen ökade och alltmer kvalificerade uppgifter inom sitt sjukvårdsansvar.

Prioriterade områden:

- Samverkan mellan äldreomsorgen och primärvård/länssjukvård bör utvecklas vidare.
- Utveckla kunskapen och metoder kring vård i livets slutskede.
- Utveckla kunskapen och metoder i demensvård och vård av multisjuka äldre.
- En fortsatt utveckling av att jobba med ett rehabiliterade förhållningssätt.

Samverkan

Att leva och bo i en glesbygdskommun innebär att förutsättningarna ser lite olika ut beroende på om man bor i en liten by eller i en centralort. Tillgången på samhällsservice och närhet till exempelvis aktiviteter varierar beroende på vart man bor.

En av de viktigaste faktorerna för att kunna ge våra äldre en trygghet i vardagen är att samverkan måste ske mellan flera aktörer i samhället. Det är också viktigt att det finns goda och stödjande miljöer i samhället och forum för de äldre, så att äldre som resurs tillvaratas.

Prioriterade områden:

- Utveckla samarbetet med frivillig organisationerna.
- Utveckla samarbete både inom socialförvaltningen men även med övriga förvaltningar.
- Utveckla samarbetet med övriga samhällsfunktioner.

Personal och kompetensförsörjning

Äldreomsorgen har de senaste åren genomgått en rad strukturella förändringar vad det gäller organisation och ekonomi. Socialnämnden måste framåt jobba för att få medarbetare som känner sig sedda och bekräftade och därmed skapa förutsättningar för den goda arbetsplatsen.

Satsningar på kompetensutveckling behövs för själva uppdraget, men även arbetsmiljöutbildningar så att alla som jobbar inom verksamhetsområdet känner delaktighet och därmed bidrar till verksamhetsutveckling. Alla arbetsplatser ska kännetecknas av god fysisk arbetsmiljö. En översyn ur arbetsmiljösynpunkt av våra serviceboenden kan därför vara nödvändig.

Äldreomsorgen står inför stora pensionsavgångar inom den närmaste tiden och för att säkra personalförsörjningen framåt måste det finnas en långsiktig planering för att möta upp detta behov.

Prioriterade områden:

- Satsningar på kompetensutveckling för all personal.
- Utveckla dialogen med förvaltningen bildning, fritid och kultur om behovet av omvårdnadsutbildningar lokalt.
- Arbeta med mönsterarbetsplatser.

Kvalitetsarbete

Socialnämnden har fått kritik för att ledning och styrning från nämnd till förvaltningen och vidare i organisationen inte är tydlig. För att säkra verksamheternas kvalitet måste det finnas tydliga ledningssystem för det systematiska kvalitetsarbetet. Krav på ledningssystem innebär att det ska finnas en organisatorisk struktur, ett uttalat och tydligt ansvar, dokumenterade rutiner, identifierade processer samt rutiner för uppföljning. Det är också viktigt att all personal görs delaktiga i att utveckla och säkra verksamheten. Socialtjänsten har betydelse för flera intressenter. Kvalitet kan därför inte enbart ses ur brukarens synvinkel utan bör bedömas ur ett personal-, lednings- och medborgarperspektiv.

Prioriterade områden:

- Utveckla och implementera upprättat ledningssystem.